

Kuntavaalit 2021 ja koronapandemia

Kvlk § 5

Valmistelija: hallintosihteeri Juha Rinta-Jouppi

Oikeusministeriön antaman ohjeistuksen 1.10.2020 mukaan koronaviruksen aiheuttama maailmanlaajuinen covid-19-tartuntatautiepidemia johti keväällä 2020 Suomessakin laajoihin valtioneuvoston päättämiin rajoitustoimiin, joita on sittemmin tilanteen helpottuessa asteittain purettu. Elokuussa epidemia on kuitenkin alkanut Suomessakin uudelleen voimistua, mistä johtuen valtioneuvosto on tehnyt eräitä uusia linjauksia, mm. periaatepäätöksen maskisuosituksesta ja etätyöstä.

Oikeusministeriö kehottaa kuntia ottamaan huomioon koronavirustilanteen ja varautumaan siihen, että jos tilanne on jossain muodossa edelleen päällä vielä ensi keväänäkin 2021, kuntavaalien toimittamisessa on syytä ottaa käyttöön eräitä erityisjärjestelyitä. Lisäksi kuntien on huomioitava myös sosiaali- ja terveysministeriön sekä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yleiset ohjeet. Oikeusministeriö seuraa epidemiatilannetta jatkuvasti ja pitää kuntia ajan tasalla kuntavaalien valmisteluihin liittyen.

Kuntavaalit toimitetaan nykyisen vaalilain puitteissa. Kunnan on huolehdittava, että a) äänestyspaikkoja on riittävästi, b) äänestyspaikat ovat tiloissa, joissa voidaan toteuttaa turvavälit niin äänestäjien kuin vaalivirkailijoidenkin osalta. Kunta voi harkita myös yleisen ennakoäänestyspaikan ja/tai vaalipäivän äänestyspaikan äänestystilan sijoittamista ulkotilaan (esimerkiksi teltaan äänestyspaikan pihalle); c) ennakoäänestyspaikkojen aukioloajat ovat mahdollisimman laajat, paikalliset olo-suhteet kuitenkin huomioiden (vaalilain mukaiset maksimit ovat arkisin klo 8-20 ja viikonloppuisin klo 9-18). Kunta voi suositella, että osa äänestysajasta varattaisiin ensisijaisesti ns. riskiryhmiin kuuluville; d) vaalivirkailijoita rekrytoidaan riittävästi.

Ennakoäänestyspaikoissa resursseja tarvitaan esimerkiksi äänestäjän henkilöllisyyden tarkastukseen ja äänestyslipun antoon, äänestyspaikan vastaanottopisteisiin sekä jonojen ja turvavälien ohjaukseen. Vastaavasti vaalipäivän äänestyksessä vaalilautakuntien tulisi toimia lähtökohtaisesti viisijäsenisinä (vaikka päätösvaltaiseen kokoonpanoon riittääkin kolme jäsentä) ja tarvittaessa myös vaalilautakunnan varajäsenet voivat olla paikalla. Kunnan tulee myös huolehtia siitä, että kotiaänestyksen vaalitoimitsijoita rekrytoidaan riittävästi ja että

vaalitoimikuntia nimetään tarvittaessa useampia kuin yksi. Kaikkia tehtäviä varten on syytä rekrytoida myös varahenkilöitä; e) äänenlaskenta, ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastus ja ehdokasasettelutehtävät järjestetään siten, että riittävät turvavälit voidaan näissäkin tehtävissä toteuttaa.

Oikeusministeriö on antanut 10.2.2021, yhteistyössä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa, tarkempia suosituksia siitä, minkälaisia suojavaarusteita (esimerkiksi kasvomaskeja) vaalivirkailijoiden tulisi mahdollisesti käyttää; miten äänestyspaikat tulisi varustella (esimerkiksi ohjeet äänestäjille, äänestyskoppien sijoittelu riittävän etäälle toisistaan, käsidesimahdollisuus, tarvittaessa vaalitoimitsijan ja äänestäjän välissä muovipleksi jne.); mitä seikkoja koti- ja laitosaänestysten toimittamisessa tulee ottaa huomioon.

Oikeusministeriö on järjestänyt 11.2.2021 kunnille ensimmäisen vaaliklinikan ja Suomen Kuntaliitto on järjestänyt 11.2.2021 kunnille etätilaisuuden liittyen koronatilanteeseen ja kuntavaaleihin.

Loimaan kaupunki on varustautunut kuntavaaleja 2021 silmällä pitäen koronapandemiaan siten, että turvavälit pyritään huomioimaan, tähän mennessä kasvomaskeja on tilattu hieman yli 5 000 kpl, visierejä 400 kpl, käsidesipulloja (pumppupullot) 200 kpl sekä palvelutiskisuoja 20 kpl. Lisäksi on tilattu "Odota tässä" -lattiatarroja 50 kpl ja "Muista turvaväli" -tarroja 150 kpl. Lisätilaukset näistä em. tarvikkeista tarvittaessa mahdollisia, joskin toimitusajat voivat olla lähempänä vaaleja pitkiä.

Ehdotus: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.